

ANZIX

BRENYÓ JÓZSEF

Egy régi esős nap emléke. Egy a városi panorámát feketén-fehéren ábrázoló meggyűrdött képeslap lekerekedett, megkopott sarka. Kesze-kuszán, szanaszét foszló cellulózsálacskák, ahogyan az idegsejtjeimben a képek színekre és formákra hullanak szét. Hangok valaha volt napsütéses nyarokról. Zsibongás, tolongás, frissen meszelt rajtkő. Puha, sikamlós testek érintése. Merev fürdőruhák. Fehér fogak. Nevetés. Egy puha ajak. Csók. Hideg, libabőrös nyak. Forró lehelet... Strand.

Futás a Kis-Duna sétányról a szigetre, futás kifulladásig. Sportpálya. Verseny...

Az utolsó métereken Dervalics beelőz. Valószínűtlenül vörös salak, fehér mézcsikkal. Tántorgok előrehajolva, fekete karikákat látok. Pattog a labda. Teniszszeknek.

A Kis-Dunába a fölébe hajló zöldellő platánfaágakról beleszédül egy feketerígó-fióka, aztán mielőtt kimenthetném – mert szeretném, de hiába futok a parton, és próbálom kipiszkálni egy bottal, és mialatt együtt kiáltozunk és sírunk, ő egyre halkabban, én egyre hangosabban –, szegény úgy fullad bele a vízbe, hogy közben el sem merül benne, csak úszik az árral. Kiterjesztett szárnyakkal, mintha repülne.

Ilyen a város is, van – olyan, mintha élne, – pedig bontják. Úgy fogy el szemem előtt a belváros, hogy nem is tudom már felidézni, milyen volt. Csak a biciklijüket akácfák törzséhez támasztó postások emlékeznek rá. Meg a tátongó szemüreggel bámuló koponyák a belvárosi temetőben, vagy gazdagok kriptáiban az altemplomokban. Sok ezernyi elillant élet, milliárdnyi emlékkép a városról, a valaha itt lakókról.

Mostanság lakmározik itt az enyészet.

Hányynom kell. Igen, határozottan ez az érzésem. Az első születésnapom, amin egyedül vagyok. Pisti és én, Dörgicsei rizlinggel a hegyoldalon, és almabor huszonkét forintért, ... előtte szénrakodás, mázsája öt forintért.

Kanyarodó utcácska a piacon. Hamvasból tottyadtá váló őszibarackok levének illata – mennyi-mennyi minden ivódott a koszos-szürke rácsos asztalokba – és vére. Azé a szerencsétlen férfié, akit itt szúrtak agyon.

Kis hegy kápolnával, lépcsőkkel, szinte giccses lenne most leírni a nevét. Pedig ott van, létezik. Vályogházaiból kevély státuszok téglásodnak szimbólumokká.

Viziváros. Papok, könyvek, lexikonok. Faragott krisztusok, kökeresztek, hidak. A görnyedt hátú foltozósزابó, aki fiával utolsónak futott át rajta ide...

Aztán a levegőbe emelkedett Mária-Valéria.

Nagy, kerekre csiszolódott utcaövekről horpadt oldalú macskák futnak a kapualjakra. Nehéz szag csap mellbe, ahogy belépek az udvarukra. Vastag falak ölelnek körbe, málló, porló vakolat hullik a hajamba.

Napszitta kétszárnys fakapuk jobbán kisajtó. Kopogtató vaskarika, oroszlánfej kife-nyesedett orra. Pad az eresz alatt, pad a parton. Fel tudom idézni a nevét? Még nem megy...

Tapogatom a vakolatot, nyugtató hideget áraszt magából az épület. Rátapasztom a fü-lem, kicsapott diákok panaszát nyögik a fugák.

Táncoló boldog oroszok a hóban, harmonikaszó, pezsgősüvegek pukkanása, szénsav fut fel az oromba. Újév. Katonák, egyenruhák, váll-lapok. Láz, betegszoba, mandulagyul-ladás, gyengeség, műtét és gyógyulás. Nyár megint, ballagások.

Orgonacsokrok, matrózbúzós lányok hada sodor el, aztán grillcsirke egy talponállóban veled. Nevetsz rám, miközben kis morzsa ott illeg az ajkadon. Gyűrőgeted a zsirtól áttet-szövé váló szürke papirost, csillog a szemed.

És még mindig szerelem.

REFLEXIÓK BRENYÓ JÓZSEF ÍRÁSÁRÓL

KÖDÖBÖCZ GÁBOR

Az Anzix hatásmechanizmusának, élményszerű érvényességének legfőbb titka erő-teljes, határozott partitúrájában, belső arány- és formarendjében, verőérszerűen pulzáló ritmikájában, valamint a gondolathoz/hangulathoz mért tömörségében, a komplex élmény-tartalmakat és érzékenységhelyeket sűrítő feszességében és nyelvi minimalizáltságában rejlik.

Montírozó, szinesztéziás eljárással, filmszerűen egymásra rakódó élmény- és ér-zékenységformák, melyek között – a szellem rendező nyugtalanságán túl – élet és enyé-szet, szerelem és halál, születés és pusztulás interferenciája teremt atmoszférikusan je-lentésszerű, sűrű szövésű, már-már szintetikus természetű viszonyrendszert. A szöveget működtető látás- és írásmódot jól modellálja a harmadik mondat: „kesze-kuszán, szana-szét foszló cellulóz-szálacsokkak, ahogyan az idegsejtjeimben a képek színekre és formákra hullanak szét”. Élők és holtak, születés és pusztulás, emlékezés és felejtés, álom és valóság egymást feltételező, egymást hívó és magyarázó kettősségeiből konstituálódik az a kavalkádszerű, változatos effektusokat egyesítő, rafináltan rétegzett, szinte szétszálaz-hatatlan indáztatú és ornamentikájú szövegvilág, amely a leltárszerű gazdagság, a hiány-talan teljesség élményével igazi misztériumként hat az olvasóra. Szép és kiérlelt írás, amit jó volt olvasni.

